

Leesavonden

**Vorbereiding voor het
Heilig Avondmaal**

2^e leesavond 2010/2011

Inleiding

Opnieuw lezen wij in het boek van Petrus Immens: 'De Godvruchtige Avondmaalganger', deze keer Hoofdstuk 12.

Daarnaast lezen wij nog uit:

- Ds. A. Elshout: Doet dat tot Mijn gedachtenis (zie p 11 e.v.)
- Matthew Henry: Aan Zijn Tafel (zie p 5 e.v.)
- L. Myseras: Der vromen ondervinding (zie p 13 e.v.)

Voor wie nog verder (dieper) wil lezen

- Ds. Van Lodenstein: Uw lijden groot (zie p 16 e.v.)
- Ds. G. Wisse: De drie ambten van Christus (Priester) (zie p 18 e.v.)

De te lezen gedeelten vindt u als bijlagen.

De indeling is als volgt:

Strijd.....Overdenking.....Gebed.

STRIJD

Lees Immens, pg. 343-345, Lees Elshout A.

Vraag 1:

- a. Waarom is de voorbereidingspreek nodig?
- b. Noem enkele dingen hoe wij ons hart moeten schikken om God te ontmoeten aan Zijn tafel.

Vraag 2:

- a. Welke hinderpalen kunnen er zijn om ons hart voor te bereiden op deze ontmoeting?
- b. Noem enkele listen van de satan om ons te beletten.
- c. Zie de grote list die satan vooral in deze tijd, anno 2010, gebruikt. Welke list zou dat zijn?
- d. Waar is het de duivel om te doen?

Dominee Elshout schrijft ook over deze geestelijke strijd waarmee het werkzaam zijn met het H.A. gepaard gaat.

Lees Elshout B.

Vraag 3:

Waarom bespaart de Heere de Zijnen al die strijd niet?

Lees Elshout C.

Niet al Gods kinderen doorleven evenveel van die strijd. Niemand verdenke zijn geestelijke staat omdat hij veel of weinig strijd heeft. Toets uzelf en anderen nooit aan het bijzondere in een andermans leven.

Vraag 4:

Het gaat niet om de mate van strijd die je doormaakt, waar gaat het wel om?

Afblijven van het Avondmaal.

In zonden gevallen uit zwakheid.

Lees Immens pg. 346 en Myseras vraag en antw.2 en 3.

Vraag 5:

Myseras geeft de raad om niet van het H.A. af te blijven als wij *uit zwakheid* in zonde gevallen zijn.

- a. Welke redenen noemt hij om dan toch aan te gaan?
- b. Dus, samengevat: niet bij de Medicijnmeester wegblijven, maar, zoals we zoveel voorbeelden in de Bijbel zien,.....

Ruzie...

Lees Myseras vraag en antw. 4, 5 en 6.

Vraag 6:

Lees wat Myseras schrijft over onenigheid met- en het vergeven van je naaste.

- a. Mag je ten Avondmaal gaan als je onenigheid met je naaste hebt?

Als je maar steeds niet vergeven kunt, lees dan wat Myseras te overwegen geeft in het antwoord op vraag 6.

- b. Wat geeft hij zoal te overwegen?

Vrees voor de zonde tegen de Heilige Geest.

Lees Myseras vraag en antw. 7 en 8.

Vraag 7:

Deze vrees is op zichzelf al het bewijs dat u deze zonde niet gedaan hebt

- a. Als je met deze vrees gekweld word, dan toch maar afblijven van het Avondmaal, of juist aangaan?
- b. Waarom?

Lees Myseras vraag en antw.9.

Vraag 8:

- a. Moeten wij eerst een gevoelige gestalte hebben voor wij mogen aangaan?
- b. Noem enkele redenen.

Meditatie en gebed.

Lees Immens pg. 348.

Immens noemt hier verschillende dingen die gedaan kunnen worden ter voorbereiding. We lichten er twee uit: Heilige overdenking en Gebed.

(lees ook over de plechtige verbondsvernieuwing, het onderwerp wat vorig seizoen besproken is).

Overdenking (meditatie) en alleenspraak met zichzelf.

Zulk een overdenking is dagelijks nodig. Het kan wel zijn dat u er weinig bekwaamheid toe hebt maar daarom moet u het niet nalaten, al zou u het al wandelende doen.

Immens geeft vanaf pg. 351 raad, hoe hierin te werk te gaan. Hij noemt o.a. het lezen en herlezen van bepaalde stof die hiervoor nuttig is. Mogelijk zou u met hulp van anderen aan de gang raken. Welnu, dit gaan wij samen proberen aan de hand van het daarvoor zeer geschikte

Hoofdstuk 6: Overdenking en Gebed bij onze voorbereiding, uit het boek ‘Aan Zijn Tafel’, van Matthew Henry.

Lees Henry A.

Ga in uw binnenkamer en sluit uw deur, opdat u niet van buiten wordt gehinderd. Huiver er niet voor terug alleen te zijn, schrijft Henry. Deze verborgen omgang met God is zeer belangrijk. Aan het werk!, schrijft hij verder, de Heere zal met u zijn.

A1.

Laat ons allereerst overdenken de staat van zonde en ellende, waarin de mens gevallen is.

Vraag 9.

Van nature zonder God en zonder hoop in de wereld.

- a. Zien wij dit uit onszelf?
- b. Als wij onze ellende werkelijk gaan zien en beleven, is dit dan al het werk van de Heilige Geest?
- c. Als ik mijn ellende echt ga zien, zal ik hierdoor niet worden bewogen om tot Christus te vluchten?

Lees ook wat ds. Wisse schrijft (door mij onderstreept) over het zien van je ellende en het vluchten tot Christus en vergelijk dit met wat Henry hier schrijft.

Een deur der genade voor u geopend.

A2.

Vraag 10.

Overdenk de deugden Gods.

- a. Welke worden hier genoemd?
- b. Welke deugd wordt hier vooral genoemd waardoor wij hoop hebben op de zaligheid?

A3 en A4.

Hier is een uitgebreid veld voor onze overdenking. Wij kunnen niets bedenken dat ter voorbereiding voor het sacrament meer nuttig is. Dit is dan ook meer geschikt voor persoonlijke overdenking dan voor bespreking.

Lees nu ook de meditatie van Van Lodenstein en Wisse.

A5.

Vraag 11.

Gedenk waar Hij zit aan de rechterhand des Vaders op de troon der Majesteit.

Gedenk wat Hij daar doet.

- a. Noem enkele dingen die Hij daar doet.
- b. Wat is het nut daarvan voor u persoonlijk?

A6.

Vraag 12.

Bezie de rijkdom en de beloften van het Verbond.

Schep met vreugde uit de fonteynen des heils.

Overdenk daartoe wat hiervan in par. A6 geschreven staat.

Overdenk de voorrechten om gerechtvaardigd te zijn. U bent gelukkig, mijn ziel, als maar uw zonden u vergeven zijn.

- a. Denk nog even terug aan de leesavond over zelfbeproeving, over het wezen en het welwezen des geloofs. Zou dit, wat we nu in par. A6 lezen, het wezen of het welwezen des geloofs zijn?
- b. Vrijheid om toe te gaan tot de troon der genade. Maken wij altijd een vrijmoedig gebruik van dit voorrecht?
- c. Zo niet, wat staat ons in de weg?

A7.

Vraag 13.

Ik heb een Brood om te eten dat de wereld niet kent.

Dit Brood is niet alleen bestemd tot toonbrood, dus Brood om op te zien, nee, het moet gegeten worden.

- a. Hoe gaat dat tijdens het Avondmaalvieren?
- b. Wat is de uitwerking hiervan?
- c. Word je die uitwerking altijd direkt gewaar of misschien ook geleidelijk, in de loop van de tijd?

Gebed.

Lees Henry B en Myseras vraag en antw. 10.

B1 en B2.

Vraag 14.

- a. Wat gebeurt er, als het goed is, met de ziel tijdens het gebed?
- b. Wat belooft God op het gelovig gebed?
- c. Wat is een gelovig gebed; is er dan ook een ongelovig gebed?

B3.

Vraag 15.

Alles wat wij nodig hebben voor deze Dis.

- a. Wat hebt u nodig?
- b. Hoe komt u daaraan?

Myseras, vraag en antw.10.

Vraag 16.

Als je niet (meer) bidden kunt, wat dan?

- a. Dan maar van het Avondmaal afblijven?

Denk nog eens terug aan een van de vorige leesavonden toen we spraken over 'Hem gebruiken'.

- b. Hoe kun je 'Hem gebruiken' als je niet meer bidden kunt?

Tenslotte: Lees Immens pg. 347 punt 6.

Het hangt niet van onze voorbereiding af of de Heere ons ontmoet aan Zijn Tafel. **Hij is niet gebonden aan de middelen, maar wij wel.** Laat ons deze middelen dus ijverig gebruiken ter voorbereiding voor het Heilig Avondmaal.

Uit: **Matthew Henry**: ‘Aan Zijn Tafel’.

Overdenking en gebed bij onze voorbereiding.

A Overdenking en gebed zijn de dagelijkse oefening en lust van een vroom en godvruchtig hart.

In de overdenking keren wij tot onszelf in, in het gebed wenden wij ons tot God. En kunnen wij een aangename en nuttigere bezigheid verlangen?

Zij die op gezette tijden deze heilige plichten ernstig en gedurig betrachten, zullen ondervinden dat de voorbereiding voor het Avondmaal een gemakkelijke en schone taak is. Ga daarom in uw binnenkamer en sluit de deur, opdat u niet van buiten wordt gehinderd. Huiver er niet voor terug alleen te zijn. De kracht der godsvrucht vermindert en verkwijnt indien deze verborgen omgang met God verwaarloosd wordt.

Scheid u af van de wereld en denk er niet aan. Laat alle zorgen aan de voet van de berg, zoals Abraham zijn knechten achterliet, toen hij de berg opging om God te aanbidden. En zet uzelf dan aan het werk. Aan het werk! De Heere zal met u zijn.

Overdenking (meditatie)..

Wij moeten overdenken wat het meest kan dienen tot versterking van ons geloof, wat de vrome en godvruchtige gevoelens in ons kan doen ontbranden. Goede gedachten behoren dikwijls in ons aanwezig te zijn en moeten daar worden welkom geheten. Zo moeten ook onze zielen dikwijls schietgebeden naar God opzenden, kort en onverwacht. Doch goede gebeden behoren, evenals goede overdenkingen, op bepaalde tijden met ernst en volle toewijding te worden verricht. 's Morgens en 's avonds moeten wij zo bidden, ook op de dag des Heeren en eveneens voor de viering van des Heeren Avondmaal. De overdenkingen houden de gedachten bezig en zetten de genegenheden in vlam.

A1. Laat ons allereerst overdenken de staat van zonde en ellende, waarin de mens gevallen is. Opdat wij de waarde van onze herstelling en oprichting door de genade van de tweede Adam mogen leren kennen, moeten wij een helder inzicht hebben in onze val door de zonde van de eerste Adam. Kom en zie welke verwoestingen deze zonde op aarde heeft aangericht en hoe zij de wereld heeft veranderd in een wildernis.

Kom mijn ziel en zie hoe de menselijke natuur is verwoest en bedorven en allerellendigst is uitgevallen uit haar oorspronkelijke zuiverheid en reinheid. Gods beeld is geschonden en verloren en satans beeld is ervoor in de plaats ingedrukt.

Kom mijn ziel en beweene de verandering. U, uzelf gevoelt het en deelt in de droevige gevolgen, want een natuur, welke zo bedorven en besmet is, heb ik mee in de wereld gebracht en tot op deze dag draag ik de vreselijke gevolgen van deze verdorvenheid in mij mee. Nooit werd schoonheid zo misvormd, nooit werd kracht zo verzwakt, nooit werd een gezond gestel zo bedorven, nooit werd heerlijkheid zo in het stof neergesmeten. Dit bevind ik in mijzelf, door droeve ervaring geleerd: van nature ben ik geneigd tot alles wat slecht is en keer ik mij tegen alles wat goed is. De dwaasheid ligt mij op het hart gebonden en dagelijks breekt zij uit naar buiten.

Kom mijn ziel en zie hoe ellendig de gevallen mens is. Zie hem uitgesloten van Gods gunst, verdreven uit de hof des Heeren en de toegang tot de boom des levens ontzegd. Zie, hoe hatelijk hij is geworden voor Gods heiligheid en hoe schuldig voor Gods gerechtigheid. Hij is van

nature een kind des toorns. Zie, hoe rampzalig de toestand van het menselijk leven geworden is. Door welk een stroom van ziekten, rampen en dood wordt de mens getroffen en in de meest verschrikkelijke en afschuwelijke vormen komen ze over hem. Zie hem wegens zijn zonde veroordeeld tot de buitenste duisternis, naar het verterende vuur, naar de eeuwige verbranding. Zal dit mij niet ontroeren? Zal ik hieronder ongevoelig blijven? Zullen deze gedachten in mij geen haat opwekken tegen de zonde, tegen het kwaad, dat eigenlijke kwaad, hetwelk alleen die naam mag dragen? Zal ik mij ooit kunnen verzoenen met hetgeen zoveel onheil heeft gesticht? Zal ik hierdoor niet worden bewogen tot Christus te vluchten, bij Wie alleen hulp en heil te vinden is?

Alzo is het met u gesteld, o mijn ziel!

En nu is daar een deur der genade voor u geopend. *Welaan dan, ga uit dit Sodom uit. Haast u om uws levens wil. zie niet achterwaarts, sta niet stil op de weg. Vlucht naar het gebergte, de berg der heiligheid, opdat gij niet verteerd wordt!*

A2. Laat ons overdenken de heerlijkheid der Goddelijke deugden, die in het werk van onze verlossing en zaligheid ons tegenschitteren.

Kom dan, o mijn ziel, en gedenk de vriendelijkheid en de liefde van God onze Zaligmaker en Zijn welbehagen in mensen, waarin Hij tot onze verlossing heeft besloten. Zie hier de oorsprong en de fontein van dit wonderwerk. Hierin is de liefde! God is van eeuwigheid volzalig in Zichzelf.

Kom en gedenk Gods geduld en verdraagzaamheid jegens de mensen betracht. De lankmoedigheid des Heeren is ons tot zaligheid. Gedenk hoeveel Hij verdraagt van deze wereld en ook van mij, ofschoon Hij ten zeerste getergd is. Dit geduld laat ruimte voor de zaligheid en doet er ons op hopen, want had het de Heere behaagd ons te doden, Hij zou dit reeds lang gedaan hebben.

Kom en gedenk vooral de wijsheid Gods, die zo schitterend is gebleken in het uitdenken van het werk van onze verlossing.

A3. Laat ons gedenken de Persoon van onze Verlosser en Zijn glorierijk volbrengen van het werk van onze verlossing.

Kom mijn ziel, en gedenk Christus, Die uwer gedacht. Gedenk Hem als de eeuwige Zoon van God.

Kom mijn ziel, en zie met het oog des geloofs de schoonheden, de bovennatuurlijke en onvergelykelyk heerlijke schoonheden van de Verlosser. Zie Hem, wit en rood en schoner dan de mensenkinderen, volmaakt rein en zonder smet, wijs en heilig, vriendelijk en goed.

Kom mijn ziel en zie hulp besteld bij een Held Die machtig is. Eén uit het volk verhoogd en in ieder opzicht bekwaam gemaakt voor het werk der verlossing. Zie, hoe gewillig Hij Zich voor deze dienst aanbood, hoe blijmoedig Hij Zich ertoe heeft verbonden en Zijn hart aan ons heeft verpand om onze Voorspraak bij de Vader te zijn.

Het is de stem mijns Liefsten, o mijn ziel, zie Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen. Alle moeilijkheden op de weg neemt Hij weg en alle hinderpalen ruimt Hij op. Zie, uw Koning komt, uw Bruidegom komt. Ga uit mijn ziel, ga uit Hem tegemoet met uw blijde Hosanna's, en roep Hem het welkom toe: *Gezegend is Hij, Die komt in de Naam des Heeren!*

A4. Laat ons gedenken het kruis van onze Heere Jezus Christus, de smaadheid daardoor Hem aangedaan en de heerlijkheid daardoor voor ons aangebracht.

Hier is een uitgebreid veld voor onze overdenkingen. Wij kunnen niets bedenken dat ter voorbereiding voor het sacrament meer geëigend en nuttig is dan Jezus Christus en Die gekruisigd, van de aarde verhoogd en allen tot Zich trekkende. Kom dan en zie de Mens, breng

Hem voor uw aandacht, o mijn ziel! Niet door verbeelding, maar door geloof. *Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt* door Zijn zelfofferande.

Kom en zie de bijzonderheden van Christus' lijden, al Zijn vernederingen en smaadheden, heel Zijn leven. Maar zie vooral Zijn smarten, angsten en smadelijke dood. Breng u de geschiedenis te binnen en u zult daarin bij vernieuwing veel vinden wat u verwondert en ontroert. Let op al de omstandigheden van Zijn lijden en zeg dan: *nooit was er een smart gelijk Zijn smart.*

Zie Hem, o mijn ziel, zie hoe *Hij het kruis heeft verdragen en de schande veracht!*

Kom en zie wat Hij door het kruis heeft verworven. Het bloed dat daar werd gestort, is het rantsoen, waarmee wij van de hel zijn bevrijd en de losprijs waarmee de hemel voor ons is gekocht. Zie, het is een prijs van onmetelijke waarde.

Kom en zie de overwinning van het kruis. Zie dat de Heere Jezus zelf dan overwint, als Hij schijnt te worden overmocht. Hij heeft de overheden en machten uitgetogen, toen Hij door hen volkomen scheen te zijn overwonnen en vernietigd.

Gedenk o mijn ziel, gedenk wat u verkrijgt door de dood van de Heere Jezus. De voorrechten die u in uw leven geniet, en de heerlijkheid van uw huis, alles wat voor u van grote waarde is, het is alles een kostbare vrucht, geplukt van deze boom des levens. Christus' wonden zijn uw genezing, Zijn benauwdheden uw rust, Zijn strijd uw overwinning. Zijn zuchten uw zingen, Zijn smart uw verlichting, Zijn schande uw heerlijkheid, Zijn dood uw leven, Zijn lijden uw zaligheid.

A5. Laat ons overdenken de heerlijkheid, welke onze verhoogde Verlosser nu bezit. Wanneer wij peinzen over het kruis dat Hij droeg, moeten wij niet de kroon vergeten die Hij draagt, nu Hij binnen de Voorhang is ingegaan.

Gedenk o mijn ziel, gedenk waar Hij is, gezeten aan de rechterhand des Vaders. Hij is gezeten op de troon der Majesteit in de hoogste hemelen. Nadat Hij een eeuwige verlossing heeft teweeggebracht, is Hij door Zijn eigen bloed ingegaan in het binnenste heiligdom.

Gedenk hoe Hij daar wordt omringd door een ontelbare menigte van engelen, die altijd staan rondom de troon Gods en des Lams. Gedenk vooral wat Hij daar doet. Hij verschijnt altijd voor het aangezicht van God als de grote Hogepriester van onze belijdenis, om tussen te treden voor allen die door Hem tot God gaan. Hij is altijd met deze belangrijke zaak bezig: Hij bereidt een plaats voor allen die Hem volgen. Hij zal spoedig wederkomen om hen tot Zich te nemen, hun Zijn heerlijkheid te tonen en hen er deelgenoot van te maken.

Houd deze gedachten vast, o mijn ziel, en zeg, gelijk zij hebben gezegd die de verheerlijking van Jezus op de berg hebben gezien: *het is goed, dat wij hier zijn, laat ons tabernakelen maken.*

Laat deze gedachte in u een ernstig verlangen opwekken om Hem te zien, gelijk Hij is, van aangezicht tot aangezicht. Zijn verhoging is u tot nut. Als de Voorloper is Hij vóór mij ingegaan. Laat de overdenking van de vreugde die Hij heeft verkregen en van de macht waarmee Hij is omgord, zulk een uitwerking op mij hebben, dat ik door het geloof ook *mede opgewekt word, en mede gezet in de hemel in Christus Jezus.*

A6. Laat ons overdenken de onnaspeurlijke rijkdom van het Nieuwe Verbond dat met ons in Christus Jezus is opgericht en de verzegeling ervan in het sacrament van het Avondmaal.

Lees de verschillende artikelen van het Verbond en merk op hoe het alles wel geordineerd en bewaard is. Bezie nogmaals Zijn beloften, welke kostbaar en vele zijn, zeer vele en zeer kostbaar en vast voor het hele zaad. Doorzoek al de verborgen schatten die hier liggen opgestapeld. Graaf in deze mijn, stel uzelf niet tevreden met een vluchtige blik op deze fontein van levend water, maar breng uw vat mee en *schep met vreugde uit de fonteynen des heils.* En zeg: *deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos, Hij zal ons geleiden tot de dood toe.*

Wek uzelf daarom op, o mijn ziel, om te overdenken de voorrechten om gerechtvaardigd te zijn. Zie hem gevrijwaard van het oordeel van de wet, van de vloek van God, van het kwaad van de rampzaligheid, van de prikkel des doods en van de helse verdoemenis. Lees met vreugde de overwinningszang van Paulus in Rom. 8:37-39. u bent gelukkig, mijn ziel, alles is wel met u of zal het spoedig zijn, als maar uw zonden u vergeven zijn.

Overdenk de heerlijkheid en de troost van deze genadestaat. Indien ik nú een kind van God ben, aangenomen en wedergeboren, en ik de Geest der aanneming heb ontvangen, dan heb ik vrijheid om toe te gaan tot de troon der genade. Ik maak een heilig gebruik van mijn voorrechten als schepsel Gods. Ik heb gemeenschap met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus. Ik heb een brood om te eten dat de wereld niet kent en een vreugde, waarin een vreemdeling niet kan delen. Laat de gedachte aan deze voorrechten in u werken, o mijn ziel. Laat deze gedachte u geven een heilige verachting van de zinnelijke genoegens en de wereldse voordelen, wanneer deze in strijd zouden komen met het gewin der godzaligheid en de genoegens van het geestelijke leven. Laat deze dingen over aan hen die niets beters kennen.

A7.

DE KOSTELIJKE WELDADEN DIE DOOR HET GELOOF AAN HET AVONDMAAL WORDEN GENOTEN.

In het Avondmaal des Heeren moeten wij niet de dood des Heeren verkondigen, terwijl wij alleen op het uitwendige **zien** wat ons daarin getoond wordt, zoals de velen die van verre stonden het aanzagen, toen Christus aan het hout hing. Nee, wij moeten meer dan aanschouwers zijn, wij moeten van het heilige **eten**, en alzo met het altaar delen. (1 Kor. 9:13). Het Brood Dat uit de hemel is nedergedaald, is niet slechts bestemd tot toonbrood, brood om op te zien, maar het is brood voor het huishouden bestemd. Het is brood om ons tot voedsel te dienen, brood om het hart te versterken en wijn om het hart vrolijk te maken. En de Wijsheid nodigt ons en zegt: *Kom, eet van Mijn brood en drink van de wijn die Ik gemengd heb* (Spr. 9:5).

Christus heeft, toen Hij op aarde was, meermalen grote menigten op wonderbare wijze gevoed. Daarin hebben wij, evenals in Zijn andere wonderen, een teken van de geestelijke voeding, die Hij ons schenkt in het eeuwig Evangelie. Dat Evangelie strekt tot onderhoud en verzadiging van hen die alles verlaten om Hem te volgen. Indien wij niet eten en dus niet worden verzadigd met het goed van Zijn huis en het heilige van Zijn paleis, is dit onze eigen schuld.

Laten wij onszelf dan niet in moeite brengen, zodat wij sterven van honger. Want de Heere van het feest meet het goede ons niet karig toe. Hij heeft ons dringend genodigd en alles voor ons onderhoud gereed gemaakt. Bovendien roept Hij ons toe, terwijl Hij ons hartelijk welkom heet: *Eet, o mijn vrienden, en drinkt, ja wordt dronken, o mijn beminden!*

Iedereen krijgt graag wat. Nu, in deze instelling is iets te krijgen wat, indien het op de rechte wijze wordt besteed, oneindig veel meer nuttigheid en voordeel zal aanbrengen dan de koopmanschap in zilver en de winst van fijn goud. Christus en Zijn weldaden worden ons hier niet alleen voorgehouden, maar aangeboden. Ja, niet alleen aangeboden, maar ook werkelijk geschonken, onder zekere voorwaarden en met zekere beperkingen. Een gelovige die van harte het Verbond aanvaardt, ontvangt iets van de aanwezige weldaden in en door deze instelling, beide in de vertroostende ervaring van de gemeenschap met God in genade en in de vertroostende verwachting eenmaal God te zien en te genieten in heerlijkheid.

Zo zijn de instellingen van het Evangelie in het algemeen (en in het bijzonder dit Avondmaal, hetwelk het zegel is van de beloften van het Evangelie) *fontein van zaligheid*, waaruit wij water mogen scheppen met vreugde.

Wij ontvangen Gods genade hier tevergeefs, indien wij niet nemen wat ons hier aangeboden wordt, namelijk de weldaden van het Evangelie, op de voorwaarden door het Evangelie gesteld. Wij zijn hier om Christus Jezus de Heere te ontvangen. Omdat God ons met Hem alle dingen genadiglijk wil schenken (Rom.8:32), moeten wij met Hem door het geloof alles nemen wat Hij ons geeft., *alle geestelijke zegening in de hemel in Christus* (Ef. 1:3).

B Wij moeten niet alleen mediteren, maar wij moeten ook bidden.

Als de apostel alle delen van de christelijke wapenrusting heeft opgesomd, besluit hij met de woorden: *Biddende te allen tijde in de Geest*. (Ef.6:18). Daarom, als wij ons voorbereiden voor het Avondmaal des Heeren moeten wij ook tijd besteden en ons inspannen in het gebed, om twee redenen:

B1. Het gebed is een geschikt middel om ons op te wekken en de werkingen der genade krachtig te maken.

Tot de meest plechtige diensten kunt u slechts bij trappen naderen. Slechts door de voorhof gaat u ze binnen. In het gebed klimt de ziel op tot God en spreekt zij met Hem. Daardoor wordt de ziel voorbereid voor het ontvangen van Zijn genade en bekwaam gemaakt voor de heilige oefeningen.

B2. Het gebed is ook de aangewezen weg tot het verkrijgen van die barmhartigheid en de genade Gods,

welke Hij ons beloofd heeft en welke wij zo ten zeerste nodig hebben. Hij heeft beloofd ons te zullen helpen, ons een nieuw hart te zullen geven en een nieuwe geest in het binnenste van ons, en te maken, dat wij in Zijn inzettingen zullen wandelen. (Ez.36:26-27), maar in vers 37 volgt dan: *daarenboven zal Ik hierom van het huis Israels verzocht worden, dat Ik het hun doe*. Hoe kunnen wij verwachten dat God met ons zal zijn, indien wij Hem daartoe niet benodigen in het gebed? Zal God ons Zijn kracht schenken, als wij ze niet door het gebed van Hem afsmeeken? De grootste zegeningen zijn toegezegd op het gelovig gebed. God zal ze niet geven, als wij Hem er niet om vragen. Waarom zou Hij het ook?

B3.

Wij moeten bidden dat wij voorbereid mogen zijn voor deze plechtigheid, voordat zij komt . Van alles wat nodig is om ons gereed te maken voor de gemeenschap met God aan deze Dis, wordt in de Schrift gesproken als van een genadegift. En wat nu de inhoud is van Gods beloften, moet ook de inhoud zijn van ons gebed, want beloften worden ons niet slechts gegeven tot grond van onze hoop, maar ook om leiding te geven aan onze begeerten in het gebed.

Hebt u kennis nodig? *Uit Zijn mond komt wijsheid en verstand*.

Hebt u geloof nodig? *Het is niet uit u, het is Gods gave*.

Hebt u liefde nodig? Het is de Heilige Geest, Die de liefde uitstort in onze harten en onze harten besnijdt om de Heere onze God lief te hebben.

Hebt u boetvaardigheid nodig? Het is God, die de boetvaardigheid schenkt, Die het stenen hart wegneemt en een vlezen hart geeft.

Zie, het vuur en het hout: de instelling welke staat aangericht, en al de nodige stof voor onze offerande, *maar waar is het Lam ten brandoffer?* Waar is het hart dat Gode wordt opgeofferd?

Indien God niet Zichzelf een lam voorzag, de plechtigheid zou niet kunnen bestaan. Daarom moeten wij tot Hem gaan en van Hem kopen alles wat wij nodig hebben voor dit feest. Wij moeten Hem bidden, want *wij kopen zonder geld en zonder prijs*. En zulke kopers zullen niet uit Gods tempel worden verdreven, noch worden veracht, hoe ze dan ook worden beschouwd op de markt der mensenwereld.

Bid dat God Zijn eigen instellingen met zulke duidelijke tekenen van Zijn tegenwoordigheid zal zegenen dat we het met die twee discipelen kunnen zeggen van onze ontmoeting met Jezus: *was ons hart niet brandende in ons?*

O, dat mijn hart zal worden opgewekt tot God te naderen, zo opgewekt dat er niets is, wat mij daarin kan tegenhouden. Kom, Heilige Geest, en blaas in deze dorre doodsbeenderen. Zweef over de wateren van de instellingen en breng een nieuwe schepping voort. *Ontwaak, Noordenwind!, en kom, Gij Zuidenwind!, doorwaai mijn hof, dat zijn specerijen uitvloeien.*

O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame en ate Zijn edele vruchten! Hooglied 4:16.

O, dat ik aan de tafel des Heeren zou aanzitten met een zegen en niet met een zucht!

O, dat Hij, Die mijn ziel liefheeft, mij daar enig teken wilde geven van Zijn genegenheid en tot mij zeggen: *Ik ben uw heil! Zoon, dochter, wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven. Dat Hij mij kusse met de kussingen Zijnsmonds, want Zijn liefde is beter dan wijn.*

O, dat er gemeenschap zou zijn tussen Christus en mijn ziel!

De meeste mensen vragen zich af: Wie zal ons het goede doen zien? Maar wanneer het mij wordt toegestaan het uiterste van de gouden scepter aan te raken, zal dit mijn verzoek zijn, mijn smeekbede: *Verhef Gij over ons het licht Uws aanchijns, o Heere, en dat zal mij vreugde in het hart geven, ware vreugde, meer dan wanneer het koren en de most vermenigvuldigd worden.* (Ps. 4:7 en 8).

Uit: Ds.A.Elshout: Doet dat tot Mijn gedachtenis.

ALTIJD VEEL STRIID?

A Het werkzaam zijn met het Heilig Avondmaal en de gebruikmaking van de Dis des Heeren gaan meestal met veel strijd gepaard.

Een jongen vroeg mij onlangs (nadat hij een aantal gesprekken aangehoord had over die strijd): 'moet dat nu altijd met zoveel strijd gepaard gaan? Wie kan daar nu jaloers op worden?'

Ik heb hem daarop geantwoord, dat het niet zo is, dat het gebruik maken van het H.A. *altijd* met veel strijd gepaard gaat. De Heere kan immers alles van binnen en van buiten zo aan banden leggen, dat 'geen hond zijn tong verroert'. (Ex.11:7). De Heere weet precies wat iemand kan dragen en wat iemand nodig heeft. Hij beproeft niet boven vermogen. Het schijnt vaak zo te zijn, dat de beproevingen de krachten te boven gaan, maar.....Hij geeft kruis naar kracht en kracht naar kruis. Waarom toch al die strijd?

Het is er satan en zijn handlangers, de geestelijke boosheden in de lucht en de vleselijke boosheden in mensen, ja, in onszelf, alles aan gelegen om degenen, voor wie de Heere Zijn Avondmaal instelde er vanaf te houden die maaltijd te gebruiken!!

B De Heere laat die anti-christelijke krachten buiten ons en in ons van tijd tot tijd toe de Zijnen te bestrijden. De Heere bepaalt de mate en de tijd, Hij laat toe de Zijnen in zo'n mate te bestrijden, dat zij de Heere hartelijk nodig zullen hebben uit een doorleefd besef van eigen hulpeloosheid en hulpbehoevendheid en opdat zij Hem hartelijker zullen bewonderen en bedanken voor Zijn wonderlijke hulp en bijstand. Zonder strijd is er geen overwinning (door Hem!). zonder overwinning is er geen kroon (van Hem), en zonder die kroon is er ook geen eeuwig roemen in Hem voor het ontvangen van die kroon.

Zo zijn alle dingen uit Hem, door Hem en tot Hem en moeten alle dingen ten goede medewerken degenen, die God liefhebben, die Hij naar Zijn voornemen riep. Dat men tegen strijd opziet is begrijpelijk. Zelfs diegenen, die het de dichter van psalm 119 na kunnen zeggen: 'Het is goed voor mij verdrukt te zijn geweest....Ik weet, dat Gij mij uit getrouwigheid verdrukt hebt...opdat ik dus Uw goddelijk recht zou leren' zien tegen nieuwe beproevingen op. Zij weten bij ondervinding dat aan de ervaring van Gods genade, hulp en bijstand nu eenmaal verbonden is, dat we in omstandigheden komen waarin er plaats is voor die genade, hulp en bijstand en toch...

Was zelfs de Heere Jezus niet ontroerd, toen Hem uit de vraag van enkele Grieken om Hem te mogen zien, bleek, dat het uur aangebroken was van het laatste, diepste lijden voor ziel en lichaam? (Joh.12:29-27). Hij had vrijwillig aanvaard alles te zullen lijden dat nodig was in verband met Gods welbehagen, ja, de dood des kruises te sterven en toch...toen de climax daarvan naderde, greep het vooruitzicht daarvan Hem aan. Op onzondige wijze was Hij ontroerd...zag Hij er tegen op. Daarom wendde Hij Zich tot Zijn hemelse Vader in gebed om Zijn hulp en bijstand, zowel in menige nacht, als in Jeruzalem en in Gethsémané (Luk.22:39-45). Wanneer zelfs de Onzondige bij tijden tegen het komende lijden opzag, hoeveel te meer en hoeveel te vaker zal dat het geval zijn bij ons, zondige mensen. Het wonder van Gods wederbarende genade is, dat men niet alleen betrekking krijgt op de vergelding des loons, maar ook op de weg, die leidt tot verkrijging ervan. Van nature heeft niemand een betrekking op strijd. Op zijn best wil men wel de kroon, maar niet het kruis. Toch zal niemand de eerkroon dragen, die niet in enige mate drager van Christus' kruis is geweest. Kwamen niet al degenen, die voor de Troon des Lams waren uit de grote verdrukking, hun lange klederen wit gewassen hebbende in het bloed des Lams? Staat er niet geschreven, dat Gods kinderen door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods?

Van zichzelf zal niemand de weg van verdrukking en strijd verkiezen. Maar...wat voor de verdorven natuur onmogelijk is, is mogelijk door Gods genade en kracht. Hij geeft zo'n betrekking op Zijn heil (de vergelding des loons) dat de wil overgebogen wordt om alles, maar dan ook alles te gaan doen wat de Heere wil dat er gedaan moet worden om Zijn heil deelachtig te worden, wat er dan ook aan verbonden moge zijn. Zo werkt de droefheid naar God een onberouwelijke bekering tot zaligheid. Dat men op de strijd van Gods volk niet jaloers kan worden is te begrijpen. Zonder die strijd zijn er echter ook die ervaringen van Gods heil niet, waarop men wel jaloers kan zijn of worden. Het één is onlosmakelijk aan het ander verbonden.

C Wel is het zo, dat niet al Gods kinderen evenveel van die strijd doorleven. Er zijn er die zonder VEEL strijd gekend te hebben ingaan in het Koninkrijk der hemelen. Alleen God kan en zal bepalen in welke mate de strijd moet worden gestreden om in te gaan door de enge poort. Niemand verdenke zijn geestelijke staat omdat hij veel of weinig strijd heeft. Ieder beproeve zichzelf of hij of zij IETS kent van dat strijden van de goede strijd, die allen streden die zalig zijn geworden. Ik wil ook in verband hiermede nog eens herhalen wat ik in het

voorgaande schreef: **Toets uzelf en anderen NOOIT aan het bijzondere in een andermans leven.** Dat voorkomt lijden. Niet het bijzondere, maar het ondervondene dat naar de eenvoud van de Heilige Schrift is, is kenmerk van het ware. Niemand verlange naar een bepaalde mate van strijd, zoals die door sommigen van Gods kinderen moest worden doormaakt. Ieder verlange naar de bearbeiding van Gods Geest om lust te krijgen en te houden om de Heere te vrezen. Het goed, dat nimmermeer vergaat, zullen zij, die daartoe lust hebben, ongestoord verwerven. Sta niet naar naarheid of zwaarheid, maar naar klaarheid en waarheid!!

Laten zij die de Heere vrezen erop toezien, dat vooral in de nabijheid van kleine kinderen, jonge mensen en ongeoeffenden niet slechts over de strijd, maar ook over het ervaren van Gods ontferming wordt gesproken. **Waak ervoor, dat men niet van 's Heeren dienst denkt, dat het slechts ellende en strijd is en verder niets!!** Laat het zo zijn: mijn ellende vertel ik tegen de Heere...hoe goed de Heere is voor slechte mensen vertel ik tegen de mensen.

Wanneer iemand in aanvechting en strijd verkeert kan het zeer goed en nuttig zijn om ze uit de Bijbel en zo mogelijk uit eigen ervaring vandaan te vertellen, dat zulks geen vreemde zaak is, maar...weet wel wanneer en tegen wie men het zegt. Wat goed is voor de één, kan slecht zijn voor de ander.

Uit: L.Myseras: der vromen ondervinding.

VERONTRUSTING OVER HET H.A.

Vr.1: kenden vele ware vromen hun eigen genade wat beter, zij waren zo verontrust niet op tijden van het Avondmaal. Als iemand eens zei: ik ben in zonden gevallen, en wel in de zonden die in het formulier van het Avondmaal vermeld staan, en dat beroert mij, zodat ik benauwd ben tegen dat de avondmaaltijd aankomt, wat zoudt gij zulkeen antwoorden? Of zulkeen mag gaan, of niet?

Antw.: dat is een moeilijk stuk, om niemand in de zonden te stijven, en om geen enkele gavallen vrome te bedroeven, die God niet bedroefd wil hebben.

Vr.2: maar wat antwoordt gij aan een vrome die in ergerlijke zonde gevallen is, en daardoor verontrust is om tot het Avondmaal te naderen?

Antw.: als zulkeen bevindt dat hij voor die tijd nog geen kracht heeft, om van die zonden op te staan, dan is het voor zulkeen het beste zichzelf te censureren en af te houden als een middel voor zichzelf om eerst uit de zonden op te staan, met bidden en worstelingen tot de Heere, om daartoe kracht en genade te ontvangen.

Maar als het in de zonden vallen uit zwakheid geschied is, en men heeft berouw en leedwezen daarover, dan geldt dat dierbaar stuk uit het formulier van de doop: Als wij somtijds uit zwakheid in zonden vallen, moeten wij daarom aan Gods genade niet twijfelen en niet in de zonde blijven liggen. Overmits het Avondmaal door de lieve Heere Jezus ingesteld is, als een zeker teken en getuigenis, dat in alle gevallen vromen, die met Petrus berouw hebben en verzoening zoeken bij de Vader, door Christus, ook zo zeker de vergeving van hun zonden zullen hebben als Petrus en anderen, die deerlijk uit zwakheid door de gelegenheid in de zonden zijn gevallen. Dan is het Avondmaal voor zulke vromen een gezegend middel om in Gods kracht nieuwe voornemens te maken en in Gods kracht beloften te doen, en hun verbond eens te

vernieuwen, om weer te keren tot de Heere, van Wie zij door de zonden waren afgeweken. Jes. 3:22: keert weder, gij afkerige kinderen, en ik zal uw afkeringen genezen.

Vr.3: die twee zaken wens ik dat voor gevallen vromen tot hun nut mogen zijn, om hun gebruik daarvan te maken voor de voorbereiding van het Avondmaal. Maar als nu een vrome met zijn karakterzonden worstelt, en hij valt dagelijks daarin en gaat daar als onder gebogen, en kan het niet te boven komen, maar denkt bij zichzelf: ik zal dan liever van het Avondmaal afblijven, omdat ik zo zondig ben; wat zoudt gij die antwoorden?

Antw.:

1. dat zulkeen door van het Avondmaal af te blijven niet beter, maar erger zal worden, evenals een gewonde niet beter zal worden door bij de geneesmeester weg te blijven.
2. dat zulkeen met af te blijven open ligt om in zware strikken van de duivel en zware twijfeling te geraken, omdat hij de nodiging niet opvolgt.
3. dat het beter was door het geloof bij de Heere Jezus kracht te halen, Die gezegd heeft: Zonder Mij kunt gij niets doen. Om het in Zijn kracht te gaan verbeteren.
4. als een vrome niet ten Avondmaal zou gaan, voordat hij zijn karakterzonde geheel te boven was, dan zou hij nooit kunnen gaan, omdat elke vrome tot het einde van zijn leven met de overgebleven zonden zal worstelen.
5. daarin wordt bij uitnemendheid de rijkdom van Gods genade en de uitnemende liefde van die teerhartige, medelijdende Hogepriester, de lieve Heere Jezus, die Bloedbruidegom gezien, dat Hij Zijn tafel zo openzet voor Zijn gebrekkig volk, om hun de zonden gedurig te vergeven, hen te verkwikken en om de treurigen Sions te geven, ook door middel van het Avondmaal, sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, en het gewaad des lofs voor een benauwde geest.

Vr.4: ik wens dat die vijf stukken vele vromen, die over hun zonden zuchten, benauwd en verontrust waren, voor het Avondmaal tot nut mogen zijn. Maar als iemand met zijn naasten eens in verschil raakt, en daarover in de benauwdheid komt over het Avondmaal, welke raad zoudt gij zulkeen geven?

Antw.: omdat het Avondmaal de vergeving der zonden van al Gods volk verzegelt, eist dat billijk dat elk ook zijn naasten de misdaden vergeeft, volgens de vijfde bede in het Gebed des Heeren. Zo moet elk staan, om door Gods genade af te leggen alle haat, toorn, onverzoenlijkheid, nijdigheid, wraaklust, en zoeken zijn naasten zo te vergeven, gelijk wij van God op het Avondmaal wensen de verzegeling van de vergeving onzer misdaden opnieuw te ontvangen.

Vr.5: ik moet bekennen, zo behoorde het te zijn in een goed gesteld Avondmaalganger. Daarom worden afgekeurd en geraden niet te gaan, die zeggen:

1. ik vergeef het wel, maar zal het niet vergeten.
2. ik vergeef wel deze en gene zaak, maar dat of dat zal of kan ik niet vergeven.
3. ik kan voor zulkeen niet bidden.
4. ik kan noch zal zulkeen ooit goeddoen.

Als iemand zo gesteld is, past zulkeen het Avondmaal voor die tijd niet.

Vr.6: Maar als een vrome zuchtend zegt: och, ik wens van harte zo te doen en bid bij de Heere daarom, maar vind dat mijn zichzelf niet verloochenende natuur daar niet aan wil, om altijd de minste en eerste in het vergeven te zijn. Dan zou mijn hart wel zeggen: hadden zij dat of dat

maar niet gezegd of gedaan, of was het van die niet, waar ik zoveel goed aan gedaan heb, dan kon ik het vergeven, maar nu kan ik het nog niet. Wat zoudt gij zulkeen antwoorden om te overwegen?

Antw.:

1. laat zulkeen eens denken, was de Heere vanwege Zijn onbegrijpelijke liefde niet de Eerste geweest om naar mij om te zien, toen ik naar Hem niet vroeg, om mij mijn misdaden te vergeven, waar was ik met mijn arme, zondige ziel gebleven?
2. als de Heere eens zulke voorwaarden maakte, en zei: zondaar of zondares, had gij zolang of zoveel niet gezondigd, of dit of dat niet gezegd of gedaan, hoe zou het dan met mij aflopen? Dan moest ik zeker naar de afgrond. O, oneindige liefde Gods, wat verplicht Gij mij om mijn naasten alles te vergeven.
3. indien de Heere eens tot mij zeide: wel, zondige worm, welk kwaad heb Ik u gedaan, om zo langdurig en zoveel tegen Mij te zondigen, heb Ik u niet alleen goed gedaan? O, Mijn volk, wat heb Ik u gedaan, betuig het eens tegen Mij, en zweer Ik u niet, dat Ik niet meer op u toornen noch u schelden zal? En zult gij dan ook uw naasten niet vergeven?

Vr.7: maar als een vrome eens zei: ik durf niet ten Avondmaal gaan en de reden is dat ik tot mijn smart met zulke verschrikkelijke atheïstische inwerpende gedachten te worstelen heb, en dat wel, o gruwel! In mijn bidden; ja, ik vrees dikwijls dat het de zonde tegen de Heilige Geest is. wat zoudt gij zulkeen antwoorden?

Antw.: dat dit de onvergeeflijke zonde niet is, blijkt in Paulus, 2Kor.12:7, die vuistslagen des satans; die billijk geoordeeld worden geweest te zijn de aanvechting van de satan en vreselijke inwerping van de duivel. Dat leert de ervaring in zoveel vromen naast Paulus, ja zelfs in verzekerde vromen die nabij de Heere leven. Hoe smartelijk moeten zij dagelijks in het verborgene daarover kermen en desnoods weleens klagen om elkaar daartegen te helpen bidden, wat noodzakelijk ook af te bidden is; wie daar het minst mee gekweld wordt, is er het beste aan toe. En dat is de lust van de boze, venijnige duivel, dat hij vele zwakke, onervaren vromen wijsmaakt dat andere vrome mensen dat niet hebben, om hen stil te doen zwijgen en hen op te dringen dat het de onvergeeflijke zonde is, daar hij hen de atheïstische gedachten inwerpt. Bewijs: omdat die arme ziel daarvoor schrikt en beeft, en bidt en wenst dat het nooit in hun hart opkwam; zij gaat daar als onder gebogen. God geve dat dit stuk door vele vromen gezien wordt, die daarmee te worstelen hebben, dat het van de satan is.

Vr.8: maar wat raadt u: zouden zulken die zo gesteld zijn, voor die tijd, als zij daarmee gekweld worden, dan niet beter doen als zij van het Avondmaal afblijven?

Antw.: nee toch; de reden is:

1. omdat de ziel overtuigd is en weet dat de Heere alles weet, hoe zij daartegen strijdt en gedurig, met Paulus, bidt, en liever zegt: O Heere, het is het werk van de duivel; misdoet mijn hart, voorzover het nog verdorven is, ergens mee, dat verfoei ik voor U, en wens kracht van en uit U, Heere Jezus, te ontvangen, Die gestorven zijt om de kracht van de duivel te verbreken. Verzegel toch de zaak aan mijn ziel en neem dat weg.
2. omdat dit zware voorvallen voor de ziel zijn, en wonden die zij door haar vijand gekregen heeft, heeft zij temeer reden om tot de Medicijnmeester van haar ziel te gaan, aan het Avondmaal, daar ook genezing is onder Zijn vleugelen.

3. van het Avondmaal afblijven, dat geeft zulkeen door moedeloosheid, wanhoop, ongeloof en vrees het de duivel voor die tijd gewonnen, en wordt daar niet beter van door van de Heere af te blijven.
4. hoe ellendiger en zondiger iemand is in zijn eigen ondervinding, hoe gepaster voorwerp zulkeen is om tot de lieve Heere Jezus te komen, ook door middel van het Avondmaal, volgens de nodiging van de Heere Jezus Zelf: Komt herwaarts, belasten.

Vr.9: als een vrome, hetzij dat het door toegevendheid is, vanwege het zondigen, of dat hij door gelegenheden en omstandigheden, door voorspoed of huwelijk, of anders de wereld wat gelijk is geworden, en daardoor in grote dorheid en ongevoelige gestalte is geraakt, is het voor zulkeen dan niet het beste van het Avondmaal af te blijven?

Antw.: nee; de eerste reden is, omdat de meestverzekerde vrome, die nabij de Heere leeft, weleens onder grote afwijkingen raakt, in een dorre, ongevoelige gestalte; dat leert de ondervinding.

Tweede reden: wij moeten niet ten Avondmaal gaan op onze gevoelige gestalte, maar door het geloof ziende op de genade in de Heere Jezus en Zijn verdiensten, waar ons het brood en de wijn als tekenen en zegelen op wijzen.

Derde reden: indien de ziel het in haar vermogen had, zij was geen ogenblik dor en ongevoelig, want dat is tot haar smart.

Vierde reden: in dorheid zijnde, moet de ziel met Asaf, ps. 77, gedenken aan de dagen van ouds, om haar vorige, gevoelige bewerkingen Gods eens op te halen, die dikwijls in vorige tijden door de ziel niet zo erkend en door ongeloof en onkunde waren weggeworpen. Dan is het tijd die weer op te nemen, als zij bij het gemis ziet dat het van de Geest geweest is en dat zij het zichzelf niet geven kan.

Vijfde reden: als de ziel dor en ongevoelig in gehoorzaamheid ten Avondmaal gaat, gebeurt het wel dat de Heere haar tijdens het Avondmaal weer veel gevoelige genade geeft.

Zeste reden: is iemand door afwijkingen in ongestalte geraakt, dan is het Avondmaal een middel om belijdenis te doen, verzoening te zoeken, zijn verbond te vernieuwen en zo weer te keren, Jes. 3:22.

Vr.10: als een vrome ziel in zulk een ongestalte is vanwege haar bidden, dat zulkeen zegt: ik kan niet bidden door ingeworpen, verstrooiende gedachten als ik zal bidden, en heb geen invloed, geen aandoening, ook geen lust tot bidden; het is alsof de hemel voor mij gesloten is, dat er geen gebed door kan, en daarom durf ik niet ten Avondmaal gaan. Wat zoudt gij zulkeen raden?

Antw.:

1. het was beter voor zulk een ziel om naar de oorzaak te vragen van zulke ongestalten en zich te vernederen.

2. Als zulkeen niet bidden kan, dan is er nog een Middelaar om voor haar te bidden, en dan is er nog een Geest om in ons te bidden met onuitsprekelijke zuchtingen, als wij niet weten wat wij bidden zullen.

Die beide worden door middel van het Avondmaal door die genadetekenen en zegelen aan een arme ziel voorgesteld, om voor en in haar plaats te bidden als zij niet bidden kan. Daarom mag zulkeen niet achterblijven, omdat men door achter te blijven van het Avondmaal niet beter maar

erger zal worden. De ziel die zich onttrekt, daar heeft de Heere geen welgevallen in, Hebr. 10:38.

Uit: J. van Lodenstein: Uw lijden groot.

Zesde meditatie:

Het levende en toe-eigenende geloof is precies dat instrument waardoor de Heere de gehele Christus met al Zijn bewegingen, weldaden en werkingen onze ziel wil toebrengen. Er is een groot onderscheid tussen de gemoedsbewegingen van een mens voor wie een zekere schat of liefdedaad geen betekenis heeft, en een van wie die schat is of voor wie die liefdedaad verricht is.

Wie twijfelt er dan aan dat de gemoedsbewegingen veroorzaakt moeten worden door het geloof, waardoor ik geloof dat mijn eigen zonde, namelijk juist die zonden, die ik gedaan heb of nog in mijn ziel gevoel, Christus dat lijden hebben aangedaan. Het kan dan niet anders of daaruit moet droefheid, haat tegen de zonde, en het hele werk van zelfmishagen voortkomen, volgens Zacharia 12:10. Dat zou zo niet gebeuren, als het slechts door de zonden van een ander veroorzaakt zou zijn.

Bovendien geloof ik daardoor ook, dat de hele onbegrijpelijke heilzame vrucht van het lijden van Christus ook voor mij is, mijn schat, mijn toevlucht, mijn rust, mijn troost, mijn zaligheid, enz. Het is alleen te bedenken, niet uit te spreken noch op te schrijven, welke gemoedsbeweging dat veroorzaakt.

Leer alleen, mijn ziel, hoe terecht de Schrift aandringt op het geloof als de enige grond van onze zaligheid. Leer bovenal te geloven, en de beloften van de Heere in Christus dikwijls en levendig en krachtig aan de ziel te leggen. Geef de verzoeking die voortkomt uit de waarneming van uw onwaardigheid nimmer plaats, want u moet in Christus waardig worden en hier kan geen eigen waardigheid in aanmerking komen. Ook niet van uw zondigheid, aangezien alleen in Christus de balsem van Gilead is. Twijfel nooit met verwarring en ontsteltenis of het ook u toekomt of ook voor u is, mits u begeert het u toe te eigenen om de gezegende gemoedsbewegingen te verkrijgen, die zonder de toe-eigening niet te verkrijgen zijn en toch door de Heere in u vereist worden. Ja, bij Hem is het Evangelie beschikt om ons in dezen te helpen.

Zesentwintigste meditatie.

Degenen die Jezus Christus en Zijn genade ter zaligheid, en die de wateren des levens *willen*, komen en nemen die om niet. Zij eigenen zich in beginsel alle genaderijke troost en beloften toe, die in de Heere Jezus ja en amen zijn.

En om hier een begin te maken: de natuurlijke troost die uit het lijden van Christus vloeit, is dat ons door Hem vergeving der zonden, een gerust en bevrijd geweten en vrede met God gegeven worden, aangezien de straffen van de zonden door Hem gedragen zijn (Jes.53). Het ondraaglijke pak van het knagende en beschuldigende geweten is opgetild en weggegooid. Daardoor kan de mens met opgeheven hoofd het aangezicht gaan opheffen tot God als tot zijn Vader, en alles trotserend zeggen: 'Wie zal beschuldiging inbrengen?' (Rom. 8:33). De straf die ons de vrede aanbrengt, was immers op Hem en Hij is zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem (2Kor.5:21).

Mijn ziel, dit is een vrede bij God (Rom,5:1) die alle verstand te boven gaat. En hoe groter de gevoelige droefheid is waarmee u uw zonden en vloek beseft, des te meer kunt u de heilzaamheid hiervan gewaarworden. Deze is voor eenieder die ook maar zijn hals uit het juk van de zonden wil bevrijden, om met een gereinigd geweten de levende God te dienen.

Mijn ziel, laat u zich er dan ook met geen enkel bezwaar van weerhouden met vrijmoedigheid toe te treden op de verse weg, ingewijd door het vlees van Christus, met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, na uw hart gereinigd te hebben van uw slechte geweten.

Tweeenveertigste meditatie.

Het kan ook een heel krachtig middel tot waarschuwing tegen onze zonden zijn, als wij het lijden van Christus gedenken en geloven dat het voor ons en onze zonden plaatsgevonden heeft; en vervolgens daaruit afleiden en ernstig overdenken dat het onze zonden geweest zijn, die de Zaligmaker dit of dat lijden hebben aangedaan.

Onze zonden zijn zelfs de roeden en nagelen en het vervloekte kruis geweest waardoor de Zaligmaker gepijnigd en gedood is. Dit is een zeer krachtig middel tot het verwekken van geestelijke droefheid, volgens wat Zacharia zegt in hoofdstuk 12:10. Het is krachtig naar de mate van het geloof en van de liefde, die wij Christus toedragen en die wij wat dit betreft in Hem jegens ons zien. En het is geschikt in ons een dodelijke haat tegen de zonde te verwekken, aangezien de zonde onze Bloedvriend, Broeder en Bruidegom dat lijden heeft aangedaan en Hij daarom dat alles heeft moeten doorstaan.

Mijn ziel, heeft u ook enige liefde jegens uw Heere Jezus gevoeld en ooit enige kwellingen van de zonden ervaren? U hoeft dan tot hartelijke droefheid over de zonde en dodelijke haat daartegen niets anders te overdenken dan dat uw lieve Heere en Zaligmaker de bittere droesem van die zonden en hun kwellingen tot de laatste druppel heeft moeten drinken. Deze of die bijzondere zonden hebben Hem zo beangstigd, dat Hem het bloedige zweet is uitgeperst en Hij in de benauwdheid van Zijn hart heeft moeten uitroepen: ‘Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten!’.

Drieenveertigste meditatie.

Er is nog een bijzondere kracht om de allersterkste lusten en begeerten van onze zielen te beteugelen, ja, zelfs te doden. Als men ook maar enigszins tot enige van die begeerten verleid wordt, moet men het lijden van de Zaligmaker overdenken, en als het mogelijk is, juist dat deel van Zijn lijden waarin Hij de straffen van die lusten geleden heeft, waarbij zonde en straf zodanig met elkaar in verhouding staan als in het Woord des Heeren wel gebruikelijk is. (zie Deut.28:54-56 en Jesaja 3:24). Dat zal een krachtig middel zijn, gezien de zeer grote onbehoorlijkheid wat dit betreft. Zal het Hoofd de last en de pijn van de zonden lijden en zullen de leden zich daarin dan nog neervlijen en vermaken?

Ja, wat nog ongepaster is: zal de Borg, het Hoofd met Zijn lijden voor de zonden voldoen en zullen de leden diezelfde zonden met instemming en plezier doen? Het is bijvoorbeeld toch niet te rijmen dat de Zaligmaker Zijn hoofd op een steen, ja, op doornen, zelfs op het kruis zal leggen, en dat ik mijn lichaam in zondige gerieflijkheid zal koesteren? Temeer omdat Hij door de last die Hem drukte, voldaan heeft voor al mijn zondig gerief, dat ik eerder genoten heb. Meer nog, Hij heeft voor mij het geoorloofde gerief verdiend, dat ik dagelijks tot verkwikking neem en nemen mag zonder daarmee te zondigen.

Bedenk dit, mijn ziel, als enig verlangen u dreigt te verleiden en ik ben ervan overtuigd dat de zachtste zonde u hard en de zoetste u bitter zal worden en dat u er afstand van zult nemen.

Uit: Prof. G. Wisse: de drie ambten van Christus. ZIJN PRIESTERLIJK AMBT.

...Maar waar het echte werk Gods in de ziel is, daar kent men wat anders. Zij zullen met hun gemis en droefheid geen ruimte kunnen kennen, dan alleen die door de Heere Zelf is gemaakt. En dat doet de Heere dan ook. 'In de benauwdheid hebt Gij mij ruimte gemaakt' Ps.4:2. Dit wordt ook geestelijk ervaren. In de eerste plaats laat Gods Geest in die toestand dan bij tijden lichtstralen van de kandelaar des Woords over deze ziel vallen. Waarbij de Borg in het gewaad van de Heilige Schrift hun wordt ontdekt in Zijn noodzakelijkheid, gepastheid, algenoegzaamheid, dierbaarheid, kortom in Zijn zielsbekorende heerlijkheid. Zodat zij bij ogenblikken met een verwonderende hoogachting uitroept: 'Al wat aan Hem is (in de begeerte gezien), is gans begeerlijk'. Al voegt zij er nog niet aanstonds bij: 'Zulkeen is mijn Liefste'. Ja, er is nevens U niets in de hemel of op de aarde, waarin ik zou kunnen rusten. Maar zou zij durven toetreden? Zou zij, die walgelijke in zichzelf, zou zij durven naderen, durven aanraken? Hij, die grote, heilige, Goddelijke Christus, en zij die vloekwaardige, gans hulpeloze, diep ellendige. Zie, dan komt de Heilige Geest dit aanbod van vrije genade al sterker op de ziel te binden met zodanige nodiging, opbeuring, bemoediging en heilige verplichting, dat de ziel wordt ingewonnen, overreed en overgehaald, om zich op Zijn Woord en belofte te laten zakken en zinken. Zij kan het daaronder al minder uithouden en legt bij ogenblikken de hand op de zoom van Zijn kleet. En altijd gaat er kracht van Hem uit ter genezing. Als de Heere zo Zijn heilig aanzoek aan de ziel doet, kan zij tenslotte het jawoord niet weigeren. Het moge al geschieden met vreze en beving, maar het geschiedt, want de Heilige Geest is hierbij geïnteresseerd. Hij neemt het in al deze dingen voor Christus op. Daarom worden die zaken zo diep grondig geleerd en uitgewerkt, omdat de Heilige Geest geen schijnhuwelijk tussen Christus en de ziel kan sluiten.

Zo hebben wij nu dus verstaan, dat het vluchten tot Christus, diep beschouwd, tenslotte niet ontstaat uit het zien van onze ellende, maar uit het zien van Christus; het zó zien van Hem, dat ik niet van Hem kán afblijven. Het zien van mijn ellende zou mij veeleer doen verwanhopen; zou mij veeleer van Hem doen wegvluchten. Maar Christus ontsluit zó lokkend en gaandemakend al Zijn beminnelijk schoon voor het zielsoog, dat de ziel het niet langer kan en durft bestaan om van Hem weg te blijven. Hij plaatst Zich zó voor de zielenpoort, en begint daar zó Zijn geestelijk minnelied te spelen, dat de ziel wel moet opstaan en (door de invloeden des Geestes bewogen) de poort ontsluiten, dat Hij inkome om met haar Avondmaal te houden, en zij met Hem. De bruid roept uit: 'Mijn ziel ging uit vanwege Zijn spreken' (Hooglied 5:6). Merk hierbij nog op dat er van tweeërlei geestelijke kussing sprake is. 'Kust de Zoon' Ps.2:12. en: 'Hij kuste mij met de kussen Zijns monds' Hooglied 1:2. In het eerste is sprake van de kus des geloofs, in het tweede van de liefdesuitlatingen van de Heere Jezus Zelf tot de ziel. Het tweede volgt op het eerste, naar orde van zaken en tijdsbepaling. Beide zijn noodzakelijk en zalig in de bevinding. Het moet een wederzijdse persoonsbetrekking worden.

Zo concentreert zich in dit stuk de priesterlijke functionering van Christus in de gelovigen. In al deze genoemde zielswerkzaamheden, die ontstaan uit de priesterlijke bediening van Christus in het stuk der verlossing, is bijzonder aan te merken hoe het er bij dit alles om gaat dat de ziel de *Persoon* van de Borg mag ontmoeten en omhelzen in de armen des geloofs. Het gaat om de Persoon van de Borg Zelf. Evenals het Hem gaat om *uw* persoon. De liefde, die uit deze priesterlijke bediening functioneert, kan dan ook met niet minder dan met die persoonsontmoeting en gemeenschap tevreden zijn.

Wij zien dit reeds afgeschaduwde in de gekuiste liefde tussen mensen onderling. In het geestelijke en hemelse huwelijk met Christus is dit ten hoogste, absoluut en volkroond.

In de ware genade is de Persoon van Christus zo de hoofdzaak, waar het de bekommerde ziel om te doen is. Geen *welddad* van Hem in de eerste plaats, maar *Zijn Persoon*. En dan uit Zijn Persoon de weldaden. Gesteld al, dat wij de weldaden deelachtig konden worden, maar zonder Zijn Persoon, het zou voor de ziel ongenoegzaam zijn. Het is hier als in het natuurlijke huwelijk. Pas met de huwelijksluiting zelf wordt men in volle rechten en plichten gesteld. En die huwelijksluiting is geen gezindheid of relatie, of iets desgelijks zondermeer, maar een wezenlijke persoonsverbinding, waarin twee tot één worden, en zonder dat toch één van beiden zoekraakt of wordt opgelost. Christus blijft Christus en de ziel blijft in zichzelf de ellendige, arme en verlorene. Maar dit geestelijke huwelijk is in gemeenschap van goederen. Het hare neemt Christus over, en het Zijne ontvangt zij. Christus werkt in deze persoonsvereniging *Zijn* gestalte in de ziel. De bruid gaat Zijn beeld dragen. De ongeschapen liefde en de geschapen liefde ontmoeten hier elkaar tot een ingeleid worden in de binnenkamers des Konings. Dan is het niet slechts een liefdeszaligheid uit schuldvergeving, maar tevens uit persoonsontmoeting, omdat die heerlijke Persoon Christus de ziel uit Zijn eeuwige rijkdommen verrijkt tot verzadiging van vreugde in God. Met name in gebed, meditatie en zelfbeproeving (oratie, meditatie en tentatie), de drie hoofdelementen van de godzalige mystiek. Die liefdegeur moet elk tot liefde nopen. Hier wordt het vette van Uw huis gesmaakt, hier maakt een volle beek van geestelijke wellust der zalige Godsgemeenschap elk in liefde dronken. Ik zeg: de zalige *Godsgemeenschap*. Want in Christus wordt de ziel dan weer met de Drie-enige God Jehova in onlosmakelijke gemeenschap gebracht. Zij smaakt bij ogenblikken wel eens het God door God kennen, bezitten, genieten en verheerlijken. Het geestelijk beleven van: 'Mijn leven is met Christus verborgen in God'.